

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-18>

УДК 657.47:331.45

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ЗАХОДІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

ACCOUNTING AND TAXATION OF LABOR PROTECTION MEASURES AT ENTERPRISES IN A COVID-19 PANDEMIC

Лугова Ольга Іванівна

кандидат економічних наук,
Миколаївський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4432-0295>

Бабенко Анастасія Віталіївна

здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1340-1263>

Петрова Ірина Андріївна

здобувач вищої освіти,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9873-8406>

Luhova Olha, Babenko Anastasiia

Mykolaiv National Agrarian University

Petrova Iryna

National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»

Стаття містить інформацію про перспективи бухгалтерського обліку як основи контролю заходів з охорони праці на підприємстві в умовах пандемії COVID-19. Підкреслено, що виникла необхідність адаптувати способи роботи до «нових норм» або запровадити нові підходи до роботи підприємств. Встановлено, що процес охорони праці в умовах пандемії COVID-19 вимагає розробки відповідного інформаційного забезпечення, яке покладене на систему бухгалтерського обліку. Розкрито обов'язки роботодавця щодо створення умов праці відповідно до нормативно-правових актів. Визначено, що в умовах пандемії COVID-19 основними заходами з охорони праці на підприємствах є заходи щодо дезінфекції і використання ЗІЗ, антисептиків і пірометра, що обумовлено виконанням вимог постанови КМУ від 22.07.2020 р. № 641. Обґрунтовано, що придбані антисептики та ЗІЗ слід обліковувати у складі запасів на субрахунку 209 «Інші матеріали», пірометр – у складі малоцінних необоротних активів на субрахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи», а витрати на тестування працівників включати до інших операційних витрат. Подальші дослідження полягають у поглибленні вивчення питань системності здійснення бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю заходів з охорони праці в умовах пандемії.

Ключові слова: бухгалтерський облік, витрати, пандемія, охорона праці, COVID-19.

Статья содержит информацию о перспективах бухгалтерского учета как основы контроля мероприятий по охране труда на предприятии в условиях пандемии COVID-19. Подчеркнуто, что возникла необходимость адаптировать способы работы к «нормами» или ввести новые подходы к работе предприятий. Установлено, что процесс охраны труда в условиях пандемии COVID-19 требует разработки соответствующего информационного обеспечения, которое возложено на систему бухгалтерского учета. Раскрыты обязанности работодателя по созданию условий труда в соответствии с нормативно-правовых актов. Определено, что в условиях пандемии COVID-19 основными мерами по охране труда на предприятиях являются мероприятия по дезинфекции и использования СИЗ, антисептиков и пирометра, что обусловлено выполнением требований постановления КМУ от 22.07.2020 г. № 641. Обосновано, что приобретенные антисептики и СИЗ следует учитывать в составе запасов на субсчете 209 «Прочие материалы», пирометр – в составе малоценных необоротных активов на субсчете 112 «Малоценные необоротные материальные активы», а расходы на тестирование работников включать в прочие операционные расходы. Дальнейшие исследования заключаются в

углублении изучения вопросов системности осуществления бухгалтерского учета и внутреннего контроля мероприятий по охране труда в условиях пандемии.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, расходы, пандемия, охрана труда, COVID-19.

The pandemic COVID-19 created unprecedented challenges for businesses and organizations around the world. As a result, there is a need to adapt ways of working to "new norms" or to introduce new approaches to work. The International Labor Organization called on governments to take measures to prevent and control the spread of COVID-19 in the workplace. The process of labor protection at enterprises in the COVID-19 pandemic requires the development of appropriate information support accounting. The purpose of the article is to identify prospects for optimizing the accounting of occupational safety measures at the enterprise in a pandemic COVID-19. The employer is obliged to create working conditions in accordance with the regulations, as well as to ensure compliance with the requirements of the legislation on workers' rights in the field of labor protection. Funds and necessary materials are allocated for labor protection measures in accordance with the established procedure. The procedure for using these funds and materials in accordance with Article 162 of the Labor Code is determined in collective agreements. In the context of the COVID-19 pandemic, the main measures for labor protection at enterprises are measures for disinfection and use of personal protective equipment, antiseptics and pyrometers, which is due to compliance with the requirements of the Decree № 641 of the Cabinet of Ministers. Purchased antiseptics and personal protective equipment should be accounted for as part of inventories on sub-account 209 "Other materials". Their value is not considered as income of a particular individual and is not subject to personal income tax and, accordingly, the military tax. If the value of the pyrometer does not exceed the cost criterion of differentiation of Property Plant Equipment and Low-value non-current tangible assets in accordance with the accounting policies of the enterprise, it is reflected on sub-account 112. The company is responsible for the financial support of testing employees at its own discretion. The costs of testing are attributed to the costs of the period, usually – to other operating expenses. Thus, the social responsibility of business entities is a prospect for ensuring the effectiveness of business development in the context of the COVID-19 pandemic. At the same time, accounting is a significant means of regulating the rationality of control over labor protection measures at enterprises. Prospects for further research in this area should be aimed at deepening the study of the system of accounting and internal control of labor protection measures in a pandemic and the formation of specific recommendations for its organization.

Keywords: accounting, expenses, pandemic, labor protection, COVID-19.

Постановка проблеми. Сьогодні, спираючись на умови розвитку соціально-економічних відносин й орієнтацію суб'єктів господарювання на соціально-відповідальну діяльність, актуального значення набувають взаємовідносини між працівниками і роботодавцями. Дані відносини зумовлені безперервністю взаємодії таких суб'єктів, їх мотивацією, виникненням нових видів професій, формуванням корпоративної культури та іншими не менш важливими факторами співпраці. У контексті взаємодії працівників та роботодавців виникає необхідність забезпечення взаємовигідних умов співпраці, які передбачають створення належних умов праці, встановлення часу праці та відпочинку, визначення видів відпочинку та умов, за яких робоча сила зможе продуктивно відновлюватися. Створення таких умов має на меті не тільки отримання соціального ефекту, а й є визначальним фактором підвищення ефективності господарювання.

Пандемія COVID-19 породила безпрецедентні виклики для бізнесу та організацій в державному, приватному та некомерційному секторі по всьому світу. Вона спричинила великі перешкоди для їх діяльності, а також для їх зацікавлених сторін, в тому числі зна-

чне скорочення діяльності. Крім того, там, де діяльність може продовжуватися повністю або частково, виникла необхідність адаптувати способи роботи до «нових норм» або запровадити нові підходи до роботи.

Міжнародна організація праці (далі – МОП) звернулася до урядів країн із закликом вжити заходів для профілактики і контролю поширення COVID-19 на робочих місцях. Зробити це разом із організаціями профспілок і роботодавців. МОП наголошує: всі роботодавці мають провести оцінку ризиків і завчасно забезпечити на своїх підприємствах найсуворіше дотримання правил охорони праці для того, щоб звести до мінімуму небезпеку зараження працівників коронавірусом. «Безпека та здоров'я всіх працівників у світі сьогодні понад усе. В умовах поширення вірусної інфекції від того, наскільки ми захистимо працівників, залежить те, наскільки в ході розвитку пандемії буде забезпечена безпека населення і життєстійкість підприємств, – наголосив Генеральний директор МОП Гай Райдер. – Захистити життя працівників, їх сім'ї і населення в цілому, забезпечити безперебійну роботу та економічне виживання можна лише за рахунок дотримання заходів охорони праці» [1].

Звертаючи увагу на ситуацію, що склалася в умовах сьогодення, можна стверджувати, що найважливішою соціальною цінністю кожного економічного суб'єкта є життя і здоров'я його працівників, тому обов'язками роботодавця є створення належних, безпечних і нешкідливих умов праці. У свою чергу, здійснюючи заходи з покращення умов праці, господарюючий суб'єкт отримує стимулювання економічних і соціальних результатів виробництва, оскільки сприятливі умови праці значно збільшують продуктивність праці, що в свою чергу, зменшує витрати робочого часу, впливає на зниження рівня собівартості продукції. Зростання продуктивності праці також характеризується високим рівнем якості виготовленої продукції [2].

Таким чином, охорону праці можна розглядати як складову соціально-відповідальної діяльності суб'єктів господарювання, як один із способів мотивації робітників шляхом створення гідних умов праці, як інвестиції у імідж підприємства. Разом з тим, забезпечення ефективності діяльності підприємства передбачає, що процес охорони праці повинен приносити економічний ефект, що можливо за умови раціонального контролю заходів з охорони праці на підприємствах в умовах пандемії COVID-19, а це в свою чергу, вимагає розробки відповідного інформаційного забезпечення, яке покладене на систему бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам запровадження оптимальних систем розробки ефективного механізму перспектив оптимізації бухгалтерського обліку заходів з охорони праці на підприємствах направлені наукові роботи багатьох вчених, серед яких: О.Баклан, С. Богданов, С.В. Зеленко, М.П. Гандзюк, В.Ц. Жидецький, О. Карась, Г.Г. Лесенко, В.М. Москальова, В. Нагорний, К.Н. Ткачук, І.І. Шамшина, К.В. Шиманська та інші. Проте, віддаючи належне результатам досліджень, зауважимо, що деякі питання, враховуючи умови сьогодення, а саме пандемії COVID-19, потребують подальшого вивчення і удосконалення.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є виявлення перспектив оптимізації бухгалтерського обліку заходів з охорони праці на підприємстві в умовах пандемії COVID-19.

Виклад основного матеріалу дослідження. Забезпечення державними органами виконання гарантій щодо охорони праці здійснюється через систему нормативно-правових актів різного рівня, основним з яких

є Конституція України, зокрема, статтею 43 серед основних трудових прав закріплено право на належні, безпечні та здорові умови праці, а згідно зі статтею 3 – людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [3]. Виконуючи вимоги нормативних актів, суб'єкти господарювання стають безпосередніми виконавцями інтересів працівників щодо забезпечення охорони праці, що, в свою чергу, вимагає від них здійснення ряду витрат або призводить до понесення втрат та настання відповідальності (матеріальної, цивільної, адміністративної тощо) у разі порушення чинних норм законодавства у сфері охорони праці.

Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про охорону праці» охорону праці визначено як систему правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності [4]. Охорона праці, здоров'я і соціальний захист створюють основу соціальних прав працівників. Охорона праці розглядається і як особлива чи спеціальна система охоронних заходів, забезпечує захист працівника від несприятливого впливу виробничого середовища. Роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці [5].

Створення безпечних умов праці вимагає працезахоронних витрат. У статті 19 Закону «Про охорону праці» вказано, що фінансування охорони праці здійснюється роботодавцем. Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до витрат, затверджений постановою КМУ «Про затвердження переліку заходів та засобів з охорони праці» від 27.06.2003 № 994 [6].

Основні джерела фінансування витрат на охорону праці визначені статтею 19 Закону «Про охорону праці», а саме:

– для підприємств незалежно від форм власності або фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, витрати на охорону праці мають становити не менше ніж 0,5% від фонду оплати праці за попередній рік;

– на підприємствах, що утримуються за рахунок бюджету, розмір витрат на охорону

праці встановлюється у колективному договорі з урахуванням фінансових можливостей підприємства.

Для заходів з охорони праці виділяють в установленому порядку кошти й необхідні матеріали. Витратити їх на інші цілі заборонено. Порядок використання цих коштів і матеріалів відповідно до статті 162 Кодексу законів про працю визначають у колективних договорах.

Щоб гарантувати безпечні умови роботи під час пандемії COVID-19 Міжнародна організація праці рекомендує роботодавцям:

1. Точно ідентифікувати і оцінити небезпеку зараження на всіх виробничих процесах.
2. Вжити заходів, адаптованих до особливостей кожного сектора, робочого місця і категорії працівників, для запобігання ризиків. Зокрема, це можуть бути: скорочення фізичних контактів між працівниками та контрагентами. Якщо уникнути таких контактів неможливо, забезпечення дотримання необхідної дистанції.
3. Організувати більш ефективну вентиляцію робочих приміщень.

4. Забезпечити чистоту і гігієну приміщень, створити необхідні умови для миття рук і дезінфекції.

У необхідних випадках роботодавець має забезпечити:

- безкоштовне надання працівникам засобів індивідуального захисту (далі ЗІЗ);
- умови для ізоляції ймовірно інфікованих працівників і відстеження всіх їх контактів;
- психологічну підтримку персоналу;
- навчання, підготовку і наявність інформаційних матеріалів з охорони праці, в тому числі що стосуються дотримання особистої гігієни і використання на робочих місцях необхідних засобів, в тому числі засобів індивідуального захисту [1].

В умовах пандемії COVID-19 основними заходами з охорони праці на підприємствах є заходи щодо дезінфекції і використання ЗІЗ, антисептиків і безконтактного термометра (пірометра), що обумовлено виконанням вимог постанови КМУ «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 р. № 641 [7].

Придбані антисептики та ЗІЗ підлягають контролю на умовах оперативної інформації бухгалтерського обліку. Антисептики й дезінфікуючі засоби для протирання рук, поверхонь, обробки інструментів чи обладнання, а

також мийно-дезінфікуючі засоби для прибирання приміщень слід обліковувати у складі запасів на субрахунок 209 «Інші матеріали», а в міру передання в експлуатацію списувати на витрати періоду. Для обліку таких витрат більшість суб'єктів господарювання використовує рахунок 92 «Адміністративні витрати» або субрахунок 949 «Інші витрати операційної діяльності». Крім того, необхідно зазначити, що ЗІЗ можна також відображати на рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», а у разі передання в експлуатацію списувати на рахунок 92 (949).

При цьому необхідно зазначити, що коригування фінансового результату за операціями придбання та використання антисептиків, а також ЗІЗ у Податковому кодексі не передбачено. У зв'язку з цим усі платники податку на прибуток здійснюють їх відображення в обліку за загальноприйнятими правилами. Крім того, більшість антисептиків і ЗІЗ включено до Переліку, затвердженого постановою КМУ від 20.03.2020 р. № 224 [8], це дає змогу говорити про те, що дані засоби звільняються від оподаткування ПДВ. З метою оподаткування ПДФО важливо, щоб дохід фізичної особи можна було персоніфікувати. Водночас антисептиками та дезінфікуючими засобами зазвичай користуються невизначене коло працівників. Тобто у цьому випадку підстави та можливість для персоніфікації відсутні, адже засоби використовують для забезпечення діяльності самого підприємства, а не надають у власність фізичних осіб. Тому вартість антисептиків і дезінфікуючих засобів не розглядається як дохід конкретної фізичної особи і не є об'єктом оподаткування ПДФО і, відповідно, військовим збором.

Строк служби захисних масок/респіраторів та рукавичок обмежений коротким терміном (менше року). Тому такі засоби слід обліковувати на рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» згідно з ПСБО 9 «Запаси». Під час видачі ЗІЗ працівникам у бухгалтерському обліку слід відобразити списання облікової вартості таких активів на рахунки обліку витрат – Дт 15, 23, 91–94 (залежно від напрямку використання) Кт 22.

Як і в попередньому випадку, ми вважаємо, що при використанні ЗІЗ немає персоніфікованого доходу фізичної особи, тому відповідно об'єкта оподаткування ПДФО та військового збору.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» [9] власники, керівники й інші посадові особи підприємств зобов'язані сприяти здійсненню

заходів щодо захисту населення від інфекційних хвороб. До таких заходів може належати і вимірювання температури тіла працівників з метою виявлення симптомів інфекційного захворювання. Тому придбання безконтактного термометра є необхідністю для безпечного провадження господарської діяльності підприємством і виконання вимог законодавства.

Зазвичай очікуваний строк корисного використання (експлуатації) такого термометра – понад рік, тому його слід обліковувати як необоротний актив. Водночас залежно від вартості термометра його можуть обліковувати у складі основних засобів на субрахунок 106 «Інструменти, прилади та інвентар» або малоцінних необоротних матеріальних активів (далі – МНМА) на однойменному субрахунку 112. Так, якщо вартість пірометра не перевищує вартісний критерій розмежування основних засобів та МНМА відповідно до облікової політики підприємства, його враховують до складу МНМА і відображають на субрахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи», а під час передачі в експлуатацію на них у більшості випадків проводять нарахування амортизації у межах 50%–100 %. Нарховану щомісяця амортизацію таких активів відображають збільшенням суми витрат підприємства та зносу необоротного активу – Дт 15, 23, 91–94 (залежно від напрямку використання) Кт 132 відповідно до п.30 П(С)БО 7 «Основні засоби». У разі якщо безконтактний термометр використовують для вимірювання температури працівників різних відділів підприємства, він матиме загальногосподарське призначення, то амортизаційні відрахування з його вартості слід відображати у складі адміністративних витрат на рахунок 92 відповідно до п.18 П(С)БО 16 «Витрати».

Термометри, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких менш ніж рік, треба обліковувати у складі запасів на рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» згідно з П(С)БО 9 «Запаси». Під час передання таких термометрів в експлуатацію їх вартість потрібно списати на витрати – Дт 15, 23, 91–94 (залежно від напрямку використання) Кт 22. Крім того, пірометри, також, включено до Переліку № 224, тому їх придбання звільнено від оподаткування ПДВ [10].

Наступний захід з охорони праці в умовах пандемії пов'язаний з тестуванням працівників на COVID-19. Підприємство бере відповідальність щодо фінансового забезпечення тестування працівників на власний розсуд та за власною ініціативою. Оплата за тесту-

вання може відбуватися за двома напрямками. Перший напрямок пов'язаний із самостійною передачею коштів працівнику на проходження тестування (відшкодування раніше понесених витрат), а другий направлений на перерахування медичній установі плати за тестування конкретного працівника. У такому разі витрати на тестування працівників зосереджуються на рахунок 92 (949) як витрати на охорону праці. При цьому будь-яких коригувань фінансового результату за послугами тестування, отриманими фізичною особою, які оплачував роботодавець, у Податковому кодексі немає. Згідно з пп. 165.1.19 Податкового кодексу за наявності відповідних підтвердних документів не включається до оподаткованого доходу фізичних осіб, а значить, не обкладається ПДФО, сума коштів або вартість послуг, які надаються як допомога на медичне обслуговування фізичної особи (працівника) за рахунок коштів роботодавця. тестування (діагностика), яке проводиться закладом охорони здоров'я на предмет виявлення COVID-19, цілком відповідає визначенню «медичне обслуговування». Тому вартість такого медичного обслуговування, якщо вона оплачена роботодавцем, не повинна включатися до оподаткованого доходу працівника згідно з пп. 165.1.19 Податкового кодексу, тобто не повинна обкладатися ПДФО і військовим збором.

Для тестування працівників на COVID-19 за рахунок роботодавця із закладом охорони здоров'я зазвичай укладається договір на надання медичних послуг (медичне обслуговування) працівників. Або у рамках раніше укладеного договору на медичне обслуговування додатково передбачається (у додатковій угоді до договору) проведення такого тестування – як складової частини послуги з медичного обслуговування. Причому договір укладається, як правило, тристоронній: роботодавець (платник, який оплачує послуги) – заклад охорони здоров'я (виконавець) – працівник (споживач). За фактом надання медичних послуг (медичного обслуговування), у тому числі проведення тестів на COVID-19, складають акт наданих послуг із медичного обслуговування. Витрати на тестування відносять на витрати періоду, зазвичай – на інші операційні витрати (Дт 949 «Інші витрати операційної діяльності» – Кт 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»).

Таким чином, оптимізувати контроль заходів з охорони праці на підприємствах в умовах пандемії COVID-19 можливо шляхом системності в бухгалтерському обліку. На рисунку 1 наве-

Рис. 1. Схема бухгалтерського обліку заходів з охорони праці на підприємствах в умовах пандемії COVID-19

Джерело: узагальнено авторами

дено загальну схему відображення у бухгалтерському обліку заходів з охорони праці в умовах пандемії COVID-19.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, соціальна відповідальність суб'єктів господарювання є перспективою у забезпеченні ефективності розвитку вітчизняного бізнесу в умовах пандемії COVID-19. При цьому відсутнім засобом регулювання раціональності контролю заходів з охорони праці на підприємствах є бухгалтерський облік, який забезпечує вибір оптимального варіанту вкладення коштів. Придбані антисептики та ЗІЗ слід обліковувати у складі запасів на субрахунку 209 «Інші матеріали», а в міру передання в експлуатацію списувати на витрати періоду. Їх вартість не розглядається як дохід конкретної фізичної особи і не є об'єктом оподаткування ПДФО і,

відповідно, військовим збором. Якщо вартість пірометра не перевищує вартісний критерій розмежування основних засобів та МНМА відповідно до облікової політики підприємства, його відображають на субрахунку 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи». Підприємство бере відповідальність щодо фінансового забезпечення тестування працівників на власний розсуд. Витрати на тестування відносять до складу витрат періоду (949 «Інші витрати операційної діяльності»). Перспективи подальших досліджень у даному напрямі повинні бути спрямовані на поглиблення вивчення питань системності здійснення бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю заходів з охорони праці в умовах пандемії та формування конкретних рекомендацій щодо організації його проведення на вітчизняних підприємствах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Як забезпечити захист працівників від COVID-19 під час і після виходу з карантину, – настанови МОП. URL: https://www.sop.com.ua/news/2613-yak-zabezpechiti-zahist-pratsvnikv-vd-covid-19-pd-chas-pslyya-vihodu-z-karantinu-nastanovi-mop?from=contentblock_news (дата звернення: 22.12.2020).

2. Шиманська К. В. Методика бухгалтерського обліку заходів охорони праці та їх оподаткування. *Вісник ЖДТУ. Серія : Економічні науки*. 2012. № 3(61). С. 198–202.
3. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 22.12.2020).
4. Про охорону праці : Закон від 14.10.1992 № 2694-XII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text/> (дата звернення: 22.12.2020).
5. Самчук К. І. Облікове забезпечення управління витратами на охорону праці правове поле та напрямки удосконалення. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 1. С. 195–206. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2017_1_15 (дата звернення: 22.12.2020).
6. Про затвердження переліку заходів та засобів з охорони праці : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 994. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 22.12.2020).
7. Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantynu-ta-zapr-641> (дата звернення: 22.12.2020).
8. Про затвердження переліку лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), які звільняються від сплати ввізного мита та операції з ввезення яких на митну територію України звільняються від оподаткування податком на додану вартість : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 р. № 224. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-pereliku-likarskih-zasobiv-medichnih-virobiv-taabo-224200320> (дата звернення: 22.12.2020).
9. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон від 6.04.2000 № 1645-III // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text> (дата звернення: 22.12.2020).
10. Карпова В. Облік заходів щодо Covid-19. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-karantyn-122-uchet-meropriyatij-po-covid-19> (дата звернення: 22.12.2020).

REFERENCES:

1. How to protect workers from COVID-19 during and after quarantine – ILO guidelines. Retrieved from: https://www.sop.com.ua/news/2613-yak-zabezpechiti-zahist-pratsvnikiv-vd-covid-19-pd-chas-pslyya-vihodu-z-karantynu-nastanovi-mop?from=contentblock_news (in Ukrainian)
2. Shymans'ka, K. V. (2012). Methods of accounting for labor protection measures and their taxation. *Visnyk ZhDTU*, 3(61), 198–202. (in Ukrainian)
3. Verkhovna Rada of Ukraine (1996). Constitution of Ukraine (Act No. 254к/96, June 28). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (in Ukrainian)
4. Verkhovna Rada of Ukraine (1992). About labor protection (Act No. 2694-XII, October 14). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text/> (in Ukrainian)
5. Samchuk, K. I. (2017). Accounting management of labor protection costs, legal field and areas for improvement *Problemy teorii ta metodolohii bukhalters'koho obliku, kontroliu i analizu*, 1, 195–206. doi: [https://doi.org/10.26642/pbo-2017-1\(36\)-195-206](https://doi.org/10.26642/pbo-2017-1(36)-195-206)
6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2003). About the statement of the list of measures and means on labor protection (Decree No. 994, June 27). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994-2003-%D0%BF#Text> (in Ukrainian)
7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020). On the establishment of quarantine and the introduction of enhanced anti-epidemic measures in the area with a significant spread of acute respiratory disease COVID-19 caused by coronavirus SARS-CoV-2 (Decree No. 641, July 22). Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennya-karantynu-ta-zapr-641> (in Ukrainian)
8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020). On approval of the list of medicines, medical devices and / or medical equipment necessary for the implementation of measures aimed at preventing the occurrence and spread, localization and elimination of outbreaks, epidemics and pandemics of coronavirus disease (COVID-19), which are exempt from import duties and operations from the import of which into the customs territory of Ukraine are exempt from value added tax (Decree No. 224, March 20). Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-pereliku-likarskih-zasobiv-medichnih-virobiv-taabo-224200320> (in Ukrainian)
9. Verkhovna Rada of Ukraine (2000). About protection of the population against infectious diseases (Act No. 1645-III, April 6). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text> (in Ukrainian)
10. Karpova, V. (2020) Accounting for Covid-19 activities. Retrieved from: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-karantyn-122-uchet-meropriyatij-po-covid-19> (in Ukrainian)